

УДК 78 (477)

НАЦІОНАЛЬНІ ТА ЕТНІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ УКРАЇНСЬКИХ НЕФОРМАЛЬНИХ СУБКУЛЬТУР

Вікторія КУХАР

аспірантка відділу української етнології ННДІУВІ

Анотація. У статті досліджуються національні та етнічні особливості, притаманні українським неформальним субкультурам. Розглянуто сутність терміна «неформальна субкультура», що є складовою субкультури. Основна увага акцентується на трьох найбільш популярних неформальних субкультурах (хіпі, панки, готи) в Україні, аби на їхньому прикладі визначити характерні особливості неформальних субкультур на українських теренах. Проведений аналіз показав, що субкультурна система, властива Україні, видозмінюється і ще не досліджена в її специфічних проявах, а тому має бути врахована як важлива складова соціокультурної трансформації. Таким чином, подальше становлення українського суспільства та швидкий розвиток культурного й громадського життя спонукають нас більш детально і глибоко дослідити явище «неформальна субкультура» і його специфічні особливості на території України.

Ключові слова: Україна, українці, субкультура, неформальна субкультура, неформали, хіпі, панки, готи.

НАЦИОНАЛЬНЫЕ И ЭТНИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ УКРАИНСКИХ НЕФОРМАЛЬНЫХ СУБКУЛЬТУР

Виктория КУХАР

аспирантка отдела украинской этнологии ННИИУВИ

Аннотация. В статье исследуются национальные и этнические особенности, присущие украинским неформальным субкультурам. Рассмотрена сущность термина «неформальная субкультура», которая является составной частью субкультуры. Основное внимание акцентируется на трех наиболее популярных неформальных субкультурах (хиппи, панки, готы) в Украине, чтобы на их примере определить характерные особенности неформальных субкультур на украинской территории. Проведенный анализ показал, что субкультурная система, присущая Украине, видоизменяется и еще не исследована в ее специфических проявлениях, а потому должна быть учтена как важная составляющая соціокультурной трансформации. Таким образом, дальнейшее становление украинского общества и быстрое развитие культурной и общественной жизни ставят нас перед необходимостью более детально и глубоко исследовать явление «неформальная субкультура» и его специфические особенности на территории Украины.

Ключевые слова: Украина, украинцы, субкультура, неформальная субкультура, неформалы, хиппи, панки, готы.

NATIONAL AND ETHNIC FEATURES OF THE UKRAINIAN INFORMAL SUBCULTURES

Victoriia KUKHAR

Post-graduate student of Ukrainian Ethnology Department of NRIUSWH

Annotation. *This paper examines the national and ethnic characteristics of the Ukrainian informal subcultures. The essence of the term «informal subculture» as a component of subculture is analyzed. In the article the main attention is focused on the most popular informal subcultures in Ukraine (hippies, punks, goths) in order to define their specific features in our country. The analysis revealed that the Ukrainian subcultural system now is being modified and yet is not researched in its specific display, thus it must be considered as an important part of social and cultural transformation. The further development of the society and the rapid development of cultural and public life present us with the necessity of comprehensive research of the informal subculture and its specific features in Ukraine.*

Key words: *Ukraine, Ukrainians, subculture, informal subculture, informal people, hippies, punks, goths.*

Субкультури виникали в процесі становлення кожного молодого покоління, починаючи з тих часів, коли молодь сформувалася в окрему соціально-демографічну групу в рамках суспільної структури. Ці соціально-демографічні групи виявляли прагнення індивіда до об'єднання з іншими, творення стійких форм взаємодії з ними. Найважливіша причина вступу до такої групи – бажання належати до певної спільноти, де можна отримати взаємодопомогу, взаємозахист і тісне спілкування за спільними інтересами.

Поряд з тим формування різноманітних субкультур зумовлене історично, адже у різні періоди існування людства маємо можливість простежити виникнення і становлення особливих суспільних об'єднань за спільними інтересами, ідеями тощо.

Важливою складовою субкультури є поняття «неформальна субкультура», що характеризує соціально-демографічні групи, своєрідно організовані і поширені передусім у молодіжному середовищі.

Актуальність теми полягає в тому, що явище неформальних субкультур у сучасній науці є недостатньо вивченим. Не існує науково обґрунтованого

визначення зазначеного поняття. Окресливши характерні особливості неформальних субкультур, що утворилися на території України, спробуємо визначити, яких національних і етнічних рис вони набули і набувають, а саме як українська історія, культура, мова, релігія тощо впливають на їхній світогляд.

Новизна дослідження – спроба виявити специфічні особливості неформальних субкультур, які вони набувають на території України.

Мета роботи полягає у визначенні національних і етнічних рис неформальних субкультур в Україні. Поставлена мета передбачає такі завдання: розглянути сутність поняття «неформальна субкультура» як підсистеми субкультури; з'ясувати на прикладі кількох неформальних субкультур (хіпі, панки, готи), популярних в Україні, притаманні їм національні та етнічні особливості; проаналізувати явище української рок-музики як важливої складової будь-якої неформальної субкультури.

Об'єктом дослідження є сучасні українські неформальні субкультури другої половини ХХ – ХХІ ст., їхні уподобання та ментальність; предметом – національні та етнічні риси, властиві українським неформальним субкультурам.

Явище субкультури привернуло увагу науковців, починаючи з 30-х років ХХ ст. У другій половині ХХ ст. на базі поняття «субкультура» виникає явище неформальної субкультури. На сьогодні існує чимало теоретичних праць, присвячених цій проблематиці, але досліджень про перспективи розвитку неформальних субкультур практично немає. Дослідженням субкультури займалися такі вчені, як М. Соколов, О. Глушкова, Т. Щепанська, К. Мюллер та ін. [23, 5, 26, 16]. В Україні це явище вивчали М. Закович, Н. Слюсаревський, О. Божок, О. Білецька, В. Радзівський [7, 22, 3, 2, 20]. Тут варто зазначити, що поняття «неформальна субкультура» окремо не вивчалось, а лише в контексті субкультури. Те саме стосується і досліджень щодо етнічних і національних особливостей українських неформальних субкультур. Інформацію із зазначеної тематики можна отримати лише зі світової мережі, але вона не завжди є достовірною і її авторство часто неможливо визначити. Враховуючи це, матеріали з Інтернету необхідно використовувати обережно, максимально їх перевіряючи.

Поняття «субкультура» має багато визначень, тому стає досить неоднозначним, не до кінця сформованим і у подальшому зазнаватиме змін. Сам термін та його змістове наповнення визначатимуться тим, як розвиватимуться субкультури. Ці зміни будуть пов'язані не тільки з розширенням поняття, але й із розвитком культури та медіапростору, в якому ці субкультури знаходяться і розвиваються, також із трансформацією суспільства, що йде по шляху дроблення одного великого культурного простору на безліч малих [5].

Оскільки субкультура охоплює досить широке коло різних об'єднань, що ускладнює виявлення українських етнічних і національних особливостей, у даному дослідженні розглянемо поняття «неформальна субкультура», яка є складовою субкультури.

Вважається, що термін «неформал» (як представник неформальної субкультури) з'явився приблизно у 80 – 90-х роках ХХ ст., так називали представників таких груп, як хіпі, панки, готи, металісти тощо, що сформувалися у той час і протистояли «формальним» організаціям. На користь таких аргументів у словнику сленгу зустрічаємо визначення поняття «неформали»: «1) молоді люди, що відрізняються нестандартними одягом, зачіскою, сленгом, уподобаннями в музиці, манерами поведінки тощо; узагальнена назва членів будь-яких молодіжних неформальних спільнот; не всі неформали мають свій прикид, деякі не виділяються зовнішнім виглядом; 2) узагальнена назва будь-яких молодіжних неформальних спільнот (тобто не окремих людей, а груп, течій, рухів, неформальних організацій тощо)» [17]. У цьому ж словнику наведено багато цікавих реплік різних людей про т. зв. «неформалів»: «Хіба що всякі готи, емо, хіпі ... неформали, коротше; ми з цікавістю спостерігали, як веселі панки-неформали оперативно окупували звичайний приміський поїзд; неформали мого міста; тут кожен день тусуються неформали; неформали – загальна назва для представників різних молодіжних рухів; неформали – металісти (я, до речі, – сам старий металіст)» [17]. Також існує багато форумів в Інтернеті, де на запитання, «хто такі неформали?», багато відвідувачів відповідають, що це металісти, готи, панки, хіпі, емо та ін. [13, 24, 25].

Однією з найдавніших неформальних субкультур вважається неформальна субкультура хіпі, яка одночасно з США у 60-х роках набула значного поширення і в СРСР, хоча в кожній із цих країн мала свою специфіку: «Різниця між американськими «дітьми квітів» (хіпі) і радянськими була очевидна. В СРСР вони вели власну боротьбу – не з війною, як їх американські «колеги», а з комуністичною репресивною системою. І на протигагу владі вони теж називали себе Системою (так раніше іменували себе хіпі. – В. К.). Особливе місце в цій Системі зайняла Україна» [6]. Основним осередком зібрань хіпі в Україні став Львів. Д. Громов зазначає: «Центр Західної України завжди пишався своєю близькістю з вільними країнами, його населенню був притаманний волелюбний дух. Зрівнятися зі Львовом, на думку людини Системи, могли тільки столиці радянських прибалтійських республік (Рига, Таллінн, Вільнюс), а також Москва і Ленінград. А ось Київ розташовувався в цьому умовному списку набагато нижче. А ще Львів став однією з колісок хіпізму в Союзі» [6].

Пізніше, після розпаду СРСР, хіпі продовжували існувати і влаштовувати зібрання. У 1993 р. біля водоспаду Шипіт у Карпатах зібралися хіпі з Ужгорода, Львова, Москви та інших міст колишнього СРСР. Відтоді існує щорічне неформальне зібрання хіпі, де зустрічаються і представники інших субкультур. Не лише українці, а й поляки, росіяни, білоруси, чехи, німці та інші гості приїжджають до водоспаду. Зібрання традиційно влаштовують на початку липня, кульмінацією його є свято Івана Купала – 7 липня [11]. У ніч з 6 на 7 біля Шипота розпалюють багаття та стрибають через нього.

Люди танцюють, співають і веселяться, позитивно і мирно проводять час, відпочивають від цивілізації. Варто зауважити, що хіпі проводять день 7 липня, дотримуючись українських традицій святкування Івана Купала, вони цікавляться історією давніх вірувань українців і намагаються її відобразити в сучасних реаліях, а це вже відрізняє їх від світових «колег».

Хіпі, як і будь-яка неформальна субкультура, не можуть існувати без власної музики. В Україні важко відшукати гурти, які повністю відповідають стилю і тематиці хіпі, хоча у 1970-х – на початку 1980-х років існував «культовий» львівський рок-гурт «Супер Вуйки» («Вуйки»), які, вважається, були основоположниками українського рок-н-ролу. Виступали в андеграунді, були популярними в середовищі хіпі. За твердженням учасників, не збереглося жодного запису «Вуйків». Проте здебільшого українські хіпі віддають перевагу зарубіжним гуртам, які творять музику в стилі легендарного рок-н-ролу.

Як бачимо, неформальна субкультура хіпі поступово українізується, зокрема, на початку 60-х років це стосувалося лише ідеології, а пізніше проявилось в дотриманні українських традицій і формуванні власної музики.

На території України неформальна субкультура панків з'явилася приблизно в середині 80-х років і продовжує розвиватися, залучаючи все більше прихильників. Панки у світі загалом і в Україні зокрема в процесі становлення мали практично однакову ідеологію, цінності, зовнішній вигляд. Лише з плином часу панки України набули більше національних особливостей.

На сьогодні в Україні існує численна група людей, яка сповідує цю ідеологію,

що здебільшого проявляється в творах українського панк-року, особливістю якого є звернення до української історії чи культури. У стилі українського панк-рокера часто можна бачити синьо-жовті або червоно-чорні стрічки, такими ж кольорами пофарбовані кінчики волосся, що ставляться у «шипи» або «ірокез».

В. Карп'як вважає, що панки «не мають серйозного впливу на культурну ситуацію» [8], а також зазначає: «З найвідоміших груп, які працюють з панк-музикою чи якимось чином використовують її здобутки у своїй творчості, можна назвати Воплі Відоплясова (панк-рок), Щастя (панк), дуже ранній Скрябін (панк)» [8].

Розглядаючи зв'язок субкультури панків і націоналізму, П. Кобзар акцентує увагу на протиріччях: «Основним проявом панкоти у націоналістичному русі є т.зв. «автономний спротив». Мати – анархія, батько – Махно. Це чудово, але пам'ятаймо, що навіть за автономності у методах є недопустимим анархізм. Адже метою українського націоналізму є сильна українська держава, тоді як ідеалом державного устрою для панка є Гуляй-Поле. Тож так звані автономі або не до кінця панки, або не до кінця націоналісти. Тут необхідно обирати» [9].

Отже, як бачимо, українськість панків проявляється найбільше у зовнішньому вигляді (використанні української символіки), музиці та ідеології, які здебільшого мають націоналістичний характер.

На початку 80-х років в Україні з'явилася готична неформальна субкультура, а в 90-х роках готи вже були у Львові. На зламі тисячоліть спостерігається різке збільшення представників

субкультури. Популярним місцем для готів стає Личаківський цвинтар, що нагадує про смерть та створює сумну атмосферу [19]. Деякі інтернет-джерела свідчать, що готика з'явилася в Україні на початку 90-х з появою гурту «Кому Вниз», музика якого має специфічні українські риси: зв'язок з українською історією, фольклором, демонологією та ін. Зауважимо, що цей гурт є одним із найвідоміших українських рок-гуртів, які позиціонуються у стилі фольк-готики, і за час свого існування набув статусу культового. Колектив є особливим для вітчизняної музики за стилем виконання та глибиною семіотикою текстів [10]. У своїх піснях «Суботів», «Розрита могила», «До Основ'яненка», «Не нарікаю я на Бога» та ін. гурт звертається до Шевченкових мотивів. Фронтмен гурту Андрій Середа сподівається, що пісні на вірші Кобзаря можуть мати добрий вплив на молодь: «Я знаю, що на когось це вплинуло дійсно позитивно. Тобто було руйнування дурного відчуття взагалі до будь-якої поезії. Коли дітей повертають на сильну поезію тоді, коли вони ще не вирости. Я думаю, що ми спрацювали, тому що оця нехить до вивчення чогось рідного, але потужного, яке працювало в оцій школі совдепівській... – ми зруйнували оцю нехить і комусь, певно, допомогли» [21]. Також у творчості гурту «Кому Вниз» зустрічаємо композиції на вірші О. Олеся «Ворони» і «Вийди, змучена людьми...».

З. Лізавенко відзначає певні особливості, притаманні українським готам, а саме, що «наша слов'янська батьківщина внесла у готичну субкультуру, і взагалі в готику як мистецький стиль, одну дуже важливу деталь – повір'я про вампірів та перевертнів... Я сама була безмежно

здивована, коли, вивчаючи історію окультизму, натрапила на дані про те, що елементи карпатських повір'їв проникли в Європу і дуже її зацікавили. А й справді, граф Дракула не в Англії й не у Франції жив. А упирі – це суто українські, слов'янські міфологічні персонажі. Отож поширення готики на наших землях – явище цілком виправдане і природне» [12].

Нині українські готи спілкуються за допомогою Інтернету, головне місце в Україні займає Український готичний портал. Також у великих містах влаштовуються готичні вечірки, виступи різних гуртів [15].

В Україні практично немає готів з 10-літнім стажем, як, наприклад, хіпі або панків. Ця субкультура лише набирає обертів, готична символіка тільки починає вкорінюватися на українських теренах. Незважаючи на те, що неформальна субкультура готів є відносно новою, вона вже встигла набути українських рис, особливо в музиці і ментальності. Щодо зовнішнього вигляду, то досить рідко можна зустріти готів з національною символікою.

Отже, на нашу думку, неформальні субкультури поступово українізуються і набувають етнічних, національних рис та не можуть існувати поза межами традиційної культури. Оскільки неформальні субкультури виникають всередині традиційних культур, традиції, новаторство й наступність є необхідними для збереження, оновлення, передавання культурного коду та досвіду наступним поколінням.

Окремо слід зупинитися на важливій, а здебільшого і основній частині будь-якого неформального об'єднання – музиці, в якій обов'язково закладається філософський зміст.

Спробуємо простежити українські національні та етнічні особливості в українських неформальних музичних гуртах, звернувшись до основних напрямів, популярних серед неформалів України.

Цікавим є той факт, що досить часто українські неформальні музичні гурти використовують у своїх композиціях творчість відомих поетів. Зокрема, популярною серед них є творчість Т. Шевченка. Рок-гурт «Тельнюк: сестри» вже давно плідно працює у цьому напрямку. У них зустрічаємо самотутній симбіоз арт-року, співаної поезії і суто індивідуальної інтонації з вкрапленнями джазу й блюзу. Наприклад, пісня «Не женися на багатій» у їхньому виконанні звучить досить лагідно й повільно.

Вважається, що по-справжньому глибоке осмислення образи класика знайшли у музиці двох українських формацій – «Кому Вниз» і «Сад». Якщо «Кому Вниз» із громоподібним вокалом А. Середи надали Шевченковим творам готичного шарму, то вокаліст, гітарист і лідер гурту «Сад» С. Решетник вклав у його поезії шал і пристрасть хард-року, зокрема, у таких піснях, як «Єсть на світі доля», «Над Дніпровою сагою», «Ой, діброво, темний гаю», «Було колись в Україні», «Тим неситим очам», «У всякого своя доля». За словами С. Решетника, музика до віршів з «Кобзаря» писалася поволі і в якийсь містичний спосіб, мелодії ніби приходили згори у вигляді повністю завершених композицій. Це було схоже на благословіння. Інша річ – далеко не всі готові сприймати велич класика крізь призму важкого року. Насправді усе залежить від переконливості художнього втілення ідей [14]. Також лідер гурту зазначає: «Кобзар» – це вірші для

співу, я думаю, що Шевченко й назвав так книгу, щоб співати, а не тільки їх читати. Співати легко, взагалі його мова українська і його поетична мова – дуже близька нам... і ми від душі це співаємо» [21]. Ідеєю «Саду» було радикально осучаснити й актуалізувати поетичний спадок великого поета, насамперед – для молоді.

Одним із найяскравіших феноменів української важкої сцени був одеський металевий ренесанс 80-х років. Гурти «Провінція», «Треш-Машина», «Леді-Джейн», «Парніковий ефект», «Кратер» і «Бастіон» грали дуже своєрідно усі різновиди металу і робили це по-одеськи колоритно, розкуто і видовишно у душі одеського міського фольклору [14].

У стилі симфо-блек-метал віртуозно грає гурт «Nocturnal Mortum», у якому пануючим і наскрізним є український мелос (мелодійна, пісенна основа в музиці. – В. К.). Лідер гурту на прізвисько Князь вважає себе свідомим язичником, тобто – ідейним. Відчутно це і в музиці. Дійсно, вони мають ділові контакти з відомими західними лейблами, мало і рідко видають свій матеріал вдома, створили і підтримують фестиваль язичницької субкультури під назвою «Коловрат». Їхні пісні вражають якоюсь первісною, могутньою енергією, є у них і суто патріотичні композиції «Україна» та «Слава героям» [14].

Готичний стиль зустрічаємо у гурті під назвою «Вій». Один із музичних критиків зазначив: «Музика гурту поєднує психоделію з ритмами та мелодією слов'янського, зокрема українського, язичництва. Використовуються елементи музики українського бароко та середньовіччя. Виступи гурту Вій нагадують радше не сейшн (у звичайному

розумінні), а потужне дійство, яке проходить «non-stop». За рахунок включення до аранжировки акустичних інструментів (віолончель, флейта, гобой), потужної ритмічної групи (окрім звичайної ударної установки – конги, тамтама та ін.) у поєднанні з використовуваними на концерті аудіозаписами шумів природи, голосами птахів та тварин, створюється майже містична атмосфера, стан, що переносить глядача із залу на багато віків назад, до поганських джерел людства, до природи, землі, до втраченого сьогодні людиною зв'язку з Космосом...» [4]. Тому у піснях «Очі відьми», «Серед Тіней», «В темнім лісі уночі» відчуваються містичність, таємничість зі своєрідним українським колоритом.

Досить специфічним гуртом у стилі готик-дум-метал є «Полинове поле». Цікавою є історія назви цього гурту, яка має філософське підґрунтя: «Існує поширене українське прислів'я «Життя прожити – не поле перейти». У якийсь момент під час творчих роздумів народилася ідея, що життя можна порівняти з таким довгим полем, яким ми йдемо. Народився вірш, який згодом став текстом пісні. І оскільки ми граємо доволі похмуру музику, то полин дуже добре вписується до цього, бо асоціюється з гіркотою або з болем» [18].

Стилістика музики «Полинового поля» починається з металу і трешу й прямує до темних закутків готики, що прикрашена етнічними українськими мотивами. Один із засновників команди М. Максименко зазначає: «Ми не граємо цілеспрямовано народну музику в чистому вигляді. А намагаємося пронести її крізь себе. Наприклад, народну пісню «Чорна рілля» зробили у власній обробці. Мене найбільш приваблює

західноукраїнська мелодика, тобто гуцульські мотиви. Як на мене, в Західній Україні грати готику найбільш природно» [18].

Отже, музика для неформальних субкультур відіграє визначальну роль у їхньому світогляді. Звернення українських неформальних гуртів до найкращих зразків української поезії, історії, культури тощо є необхідним, адже таким чином можна зацікавити молодь і більше розповісти їй про Україну, а музична стилістика року, металу, панку, блеку, готики тощо є тими формами, що можуть стати близькими та зрозумілими сучасній молодій людині. Проте у зв'язку з шаленим розвитком попкультури, яка заповонила український культурний простір, неформальні гурти України не мають змоги жваво розвиватися і виходити на «велику сцену» та ставати активними виконавцями в українському шоу-бізнесі.

Ще одним чинником, що впливає на українізацію неформальних субкультур, є різноманітні фестивалі, де основними у поширенні українськості виступають етнофестивалі.

Під впливом таких етнічних заходів відбувається трансформація поглядів представників неформальних субкультур. Популярними етнофестивалами серед молоді на сьогодні є: Шешори, Трипільське коло, Рок Січ, Шипіт, Країна Мрій, Слов'янський Рок, Гуляй-Поле, Тарас Бульба тощо.

Мета етнофестивалів – виявлення та підтримка талановитої творчої молоді, відкриття нових напрямків в українському сучасному мистецтві та долучення широкого загалу до набутків сучасної вітчизняної музичної культури. Більшість організаторів етнофестивалів

намагаються викликати у шанувальників фольклорної рок-музики цікавість до нашої історії, гордість за культурну спадщину пращурів.

Наразі непоодинокими є випадки, коли представники різних субкультур змінюють свій світогляд, залишаючись представниками тих самих субкультур. Деякі асимілюють з етнічною культурою або присвоюють собі її цікаві елементи, дехто переходить навіть в іншу субкультуру. Наприклад, панки, які захопились відвідинами сучасних етнорок-фестивалів, стають так званими етно-панками. Вони вдягають етнічний одяг, прикрашають його значками, ланцюжками, продовжують робити цікаві зачіски, фарбувати волосся. Виконавці панк-року, коли використовують музичні елементи етнічної музики, називають свій стиль етно-панк-рок [1].

Виходячи з поставлених завдань, вдалося з'ясувати, що неформальна субкультура як складова субкультури отримала назву через свою відмінність від «формальної» (оформленої структурно, офіційно) субкультури. Разом із тим це поняття не має чітко окреслених характеристик. Дослідники вказують, що неформали (представники неформальної субкультури) – це в основному молоді люди, що відрізняються нестандартними одягом, зачіскою, сленгом, уподобаннями в музиці, манерами поведінки тощо. Представниками неформальних субкультур називають об'єднання хіпі, панків, готів, металістів, емо та ін.

Охарактеризувавши неформальні субкультури хіпі, панків і готів, доходимо висновку, що такі специфічні об'єднання як у світі, так і на українських теренах можуть трансформуватися, набувати етнічних і національних

ознак, проте залишаються актуальними, особливо серед молоді. У процесі дослідження стало зрозуміло, що визначальним чинником, який формує і поєднує неформальні субкультури, є музика. Українські неформальні гурти у своїй творчості звертаються до української поезії, історії, традицій, релігії тощо. Також на українізацію неформальних субкультур неабиякий вплив мають різні етнофестивалі, що викликають у молоді зацікавленість до історії та культури України.

Таким чином, подальше становлення українського суспільства та швидкий розвиток культурного й громадського життя спонукають нас більш детально і глибоко дослідити явище «неформальна субкультура» та її національні, етнічні особливості, яких вона набуває у процесі зародження, становлення і розвитку на українських теренах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аналіз етнічної самодіяльності музичних субкультур України. – Режим доступу: http://propala-gramota.at.ua/publ/socialnij/pro_rizne/analiz_etnichnoji_samodijalnosti_muzichnikh_subkultur_ukrajini/2-1-0-5
2. Білецька О. О. Трансформаційні процеси української молодіжної субкультури наприкінці ХХ – ХХІ ст. // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури: збірник наукових праць. – К., 2010. – Вип. 24. – С. 139 – 144.
3. Божок О. І. Феномен субкультури в багатогранності буття культури // Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»: збірник наукових праць. – К., 2009. – С. 17 – 21.
4. Вій. – Режим доступу: // <http://www.pisni.org.ua/persons/36.html>
5. Глушкова О. М. Теоретические аспекты анализа субкультуры. – Режим доступу: http://archvuz.ru/2009_22/35
6. Громов Д. Хиппи советской Украины. – Режим доступу: <http://www.hippy.ru/lvivpronaduse3.html>
7. Закович М. М. «Субкультура» та її функції // Культурологія: українська та зарубіжна культура: навчальний посібник. – Київ: Знання, 2007. – Режим доступу: http://www.ebk.net.ua/Book/cultural_science/zakovich_kulturologiya/part1/107.htm
8. Карп'як В. Молодіжні субкультури // Спілка української молоді. – Режим доступу: <http://www.cym.org.ua/content/subcult1.asp>
9. Кобзар П. Український націоналізм і субкультури. – Режим доступу: <http://politiko.ua/blogpost6842>
10. Кому Вниз. – Режим доступу: http://uk.wikipedia.org/wiki/Кому_Вниз
11. Лісовець О. В. Класифікації неформальних груп і об'єднань // Теорія і методика роботи з дитячими та молодіжними організаціями України. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/17080807/sotsiologiya/klasifikatsiyi_neformalnih_grup_obyednan
12. Люди в чорному. Українські «готи»: пошуки депресивної романтики. – Режим доступу: http://dt.ua/CULTURE/lyudi_u_chornomu__ukrayinski_goti_poshuki_depresivnoyi_romantiki-54225.html
13. Львівський Форум. Неформали (наша сторінка). – Режим доступу: <http://forum.lvivport.com/archive/index.php/t-23405.html>
14. Метал. Українська музика та сучасна рок-культура. – Режим доступу: <http://www.rock-oko.com/muzichn-stil/metal.html>
15. Молодіжна субкультура в соціологічному вимірі. – Режим доступу: http://revolution.allbest.ru/sociology/00239899_2.html
16. Мюллер К. Молодіжні субкультури / Переклала Софія Онуфрив // І. – 2002. – № 24. – Режим доступу: <http://www.azh.com.ua/lib/molodizhni-subkultury>
17. Неформали. Словарь молодежного сленга. – Режим доступу: <http://teenslang.ru/id/6601>
18. «Полинове поле»: готична музика з присмаком полину. – Режим доступу: <http://www2.rock.kiev.ua/article/2009/410/>

19. Про історію нашої субкультури. – Режим доступу: <http://skit.org.ua/news/137/>

20. Радзівеський В.О. Кримінальна субкультура молоді як соціокультурне явище. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vdakk/2011_3/41.pdf

21. «Рок-Кобзар» на вірші Тараса Шевченка. – Режим доступу: <http://malakava.com/articles/221>

22. Слюсаревський Н. М. Субкультура як об'єкт дослідження // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2002. – № 3. – С.117 – 127. – Режим доступу: http://www.countries.ru/library/typology/subk_ukr.htm

23. Соколов М. Субкультурное измерение социальных движений: когнитивный подход. – Режим доступу: <http://subculture.narod.ru/texts/book2/sokolov.htm>

24. Форум. Тема: Неформали. – Режим доступу: <http://1nsk.ru/forum/threads/4167-Неформали>

25. Форум. Хто такі «неформали»? – Режим доступу: http://domivka.net/khto_taki_neformaly-3313/page2

26. Щепанська Т. Теорія субкультур / Переклала Лідія Лішак // Ї. – 2005. – Число 38. – Режим доступу: <http://www.ji.lviv.ua/n38texts/schepanskaja.htm>

REFERENCES

1. Analiz etnichnoi samodiialnosti muzychnykh subkultur Ukrainy. – Rezhym dostupu: http://propala-gramota.at.ua/publ/socialnij/pro_rizne/analiz_etnichnoji_samodijalnosti_muzichnykh_subkultur_ukrajini/2-1-0-5

2. Biletska O.O. Transformatsiini protsesy ukrainsoi molodizhnoi subkultury naprykintsi XX–XXI st. // Aktualni problemy istorii, teorii ta praktyky khudozhnoi kultury: zbirnyk naukovykh prats.–K., 2010.– Vyp. 24.– S. 139–144.

3. Bozhok O.I. Fenomen subkultury v bahatohrannosti buttia kultury // Visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu Ukrainy «Kyivskyi politekhnichniy instytut»: zbirnyk naukovykh prats.– K., 2009.– S. 17–21.

4. Vii. – Rezhym dostupu: // <http://www.pisni.org.ua/persons/36.html>

5. Glushkova O.M. Teoreticheskiye aspekty analiza subkultury. – Rezhym dostupu: http://archvuz.ru/2009_22/35

6. Gromov D. Khippi sovetskoj Ukrainy. – Rezhym dostupu: <http://www.hippy.ru/lvivponaduse3.html>

7. Zakovych M.M. «Subkultura» ta yii funktsii / Kulturolohiia: ukrainska ta zarubizhna kultura. Navchalnyi posibnyk. – Kyiv: Znannia, 2007. – Rezhym dostupu: http://www.ebk.net.ua/Book/cultural_science/zakovich_kulturologiya/part1/107.htm

8. Karpiak V. Molodizhni subkultury // Spilka ukrainsoi molodi. – Rezhym dostupu: <http://www.cym.org.ua/content/subcult1.asp>

9. Kobzar P. Ukrainskyi natsionalizm i subkultury. – Rezhym dostupu: <http://politiko.ua/blogpost6842>

10. Komu Vnyz. – Rezhym dostupu: http://uk.wikipedia.org/wiki/Komu_Vnyz

11. Lisovets O.V. Klyasifikatsii neformalnykh hrup i obiednan // Teoriia i metodyka roboty z dytiachymy ta molodizhnymy orhanizatsiiamy Ukrainy. – Rezhym dostupu: http://pidruchniki.ws/17080807/sotsiologiya/klasifikatsiyi_neformalnih_grup_obiednan

12. Lyudy v chornomu. Ukrainski «hoty»: poshuky depresyvnoi romantyky. – Rezhym dostupu: http://dt.ua/CULTURE/lyudi_u_chornomu__ukrayinski_goti_poshuki_depresivnoyi_romantiki-54225.html

13. Lvivskyi Forum. Neformaly (nasha storinka). – Rezhym dostupu: <http://forum.lvivport.com/archive/index.php/t-23405.html>

14. Metal. Ukrainska muzyka ta suchasna rok-kultura. – Rezhym dostupu: <http://www.rock-oko.com/muzichn-stil/metal.html>

15. Molodizhna subkultura v sotsiolozhichnomu vymiri. – Rezhym dostupu: http://revolution.allbest.ru/sociology/00239899_2.html

16. Miuller K. Molodizhni subkultury / Pereklala Sofia Onufriv // Yi. – 2002. – №24. – Rezhym dostupu: <http://www.azh.com.ua/lib/molodizhni-subkultury>

17. Neformaly. Slovar molodezhnogo slenga. – Rezhym dostupu: <http://teenslang.su/id/6601>
18. «Polynove pole»: hotychna muzyka z prysmakom polynu. – Rezhym dostupu: <http://www2.rock.kiev.ua/article/2009/410/>
19. Pro istoriiu nashoi subkultury. – Rezhym dostupu: <http://skit.org.ua/news/137/>
20. Radziievskiy V.O. Kryminalna subkultura molodi yak sotsiokulturne yavysche. – Rezhym dostupu: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vdakk/2011_3/41.pdf
21. «Rok-Kobzar» na virshi Tarasa Shevchenka. – Rezhym dostupu: <http://malakava.com/articles/221>
22. Sliusarevskiy N.M. Subkultura yak ob'ekt doslidzhennia // Sotsiologhiia: teoriia, metody, marketynh. – 2002. – № 3. – S.117–127. – Rezhym dostupu: http://www.countries.ru/library/typology/subk_ukr.htm
23. Sokolov M. Subkulturnoye izmereniye sotsialnykh dvizheniy: kognitivnyy podkhod. – Rezhym dostupu: <http://subculture.narod.ru/texts/book2/sokolov.htm>
24. Forum. Tema: Neformaly. – Rezhym dostupu: <http://1nsk.ru/forum/threads/4167-Neformaly>
25. Forum. Khto taki «neformaly»? – Rezhym dostupu: http://domivka.net/khto_taki_neformaly-3313/page2
26. Schepanskaia T. Teoriia subkultur / Pereklala Lidiia Lischak // Yi. – 2005. – Chyslo 38. – Rezhym dostupu: <http://www.ji.lviv.ua/n38texts/schepanskaja.htm>

V. Kukhar

National and Ethnic Features of the Ukrainian Informal Subcultures

Abstract

Subcultures occurred in the making of the younger generations, since the time when the young people formed a separate socio-demographic group within the social structure. The most important reason for joining the group is the desire to belong to a community where one can get mutual assistance, protection and close contacts with common interests. The term «subculture» now is poorly defined, and therefore it is quite ambiguous, still not fully formed and will undergo some changes in the future. The term and its semantic content will be defined by further development of the subcultures. The term «informal subculture» constitutes an important part of the term «subculture»; it characterizes the socio-demographic groups with their particular arrangement and extension, especially among young people. «Informal subculture» is different from the «formal» (officially institutionalized) subculture. At the same time the concept has not clearly defined characteristics. The researchers of this concept suggest that informal people (representatives of the informal subculture) differ by non-standard clothing, hairstyles, slang, music tastes, manners, etc. The hippies, punks, goths are representatives of the informal subcultures. These subcultures in Ukraine have many specific features which distinguish them from other informal subcultures of the world because in our country they were transformed and obtained particular ethnic and national characteristics. Thus hippies observe Ukrainian traditions in celebration of such holidays as Ivana Kupala, punks use Ukrainian symbols and some of them are real nationalists. The goths display their Ukrainian character primarily in music and mentality. Music as the main component of all these informal subcultures also has many Ukrainian motifs. Appeal of the Ukrainian informal groups to the best examples of the Ukrainian poetry, history, culture, etc. is quite necessary, because this is the way to arouse interest of the young people to Ukraine. Stylistics of the metal, punk, black metal and gothic music can be close and clear for the modern youth.